

WSTĘP

W świetle założeń reformy edukacji szkoła powinna być środowiskiem, w którym dążenie do wszechstronnego rozwoju ucznia stanowi płaszczyznę całej działalności edukacyjnej. Pierwszym miejscem, gdzie rozpoczyna się proces wychowania jest rodzina. Szkoła jedynie wspiera rodziców w wychowywaniu ich dzieci. Wychowanie w szkole rozpoczyna się z chwilą, gdy nauczyciel zastanawia się, jakiego człowieka chce wychować i na podstawie jakich wartości? Co jest dobre dla młodego człowieka? Co będzie sprzyjało jego wszechstronnemu rozwojowi?

Przed młodzieżą stawia się wiele zadań związanych z jego rozwojem. Istotą pracy wychowawczej w szkole, a więc zadaniem każdego nauczyciela jest tworzenie takich sytuacji, które zaspokoilyby jego potrzeby rozwojowe i ukształtowały właściwy system wartości

WIZJA I MISJA SZKOŁY

Przygotowujemy swoich uczniów do twórczego rozwiązywania problemów, wdrazamy do umiejętności pogłębiania wiedzy, kształcimy i wychowujemy ludzi samodzielnych, świadomych potrzeby własnego i społecznego rozwoju.

Pragniemy, aby każdy uczeń był dobrze wykształcony, wyniósł ze szkoły użyteczne w życiu umiejętności oraz dojrzałe postawy moralne, aby był uczciwy, rzetelny, tolerancyjny, prawdomówny i wrażliwy na zło.

Podstawowym założeniem programu jest komunikacja człowieka ze światem i samym sobą, dlatego szkoła nasza kładzie nacisk na rozwój zdolności poznawczych i twórczych ucznia, umiejętność współdziałania i komunikację społeczną.

Zapewniamy uczniom zdobywane rzetelnej wiedzy, kształcimy umiejętność wykorzystywania jej w warunkach współczesnego świata. Zwracamy uwagę na zróżnicowanie potrzeby i zdolności uczniów, dążąc do zapewnienia warunków rozwoju każdemu z nich.

Rada Pedagogiczna wspólnie z dyrekcją pracuje nad rozwojem edukacyjnym szkoły i dlatego na każdym etapie kształcenia unowocześniamy system wychowawczy. W planowaniu pracy szkoły dążymy do zaangażowania w życie szkoły rodziców i społeczność lokalną, biorąc pod uwagę potrzeby, interesy oczekiwania i ambicje środowiska w którym działamy.

ZAŁOŻENIA

Szkolny Program Wychowawczy został opracowany na potrzeby Zespołu Szkół Zawodowych w Słupcy po wcześniejszym zdiagnozowaniu środowiska szkolnego. Analiza dokumentów, obserwacja uczniów, rozmowy z rodzicami wykazały że Szkolny Program Wychowawczy powinien w szczególności obejmować działania wychowawcze zmierzające do ukształtowania świadomego obywatela państwa prawa.

W programie tym uwzględniono działania mające na celu zapobieganie patologiom społecznym oraz zwiększenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole i w środowisku lokalnym. Działania realizowane w ramach Szkolnego Programu Wychowawczego dotyczą wszystkich podmiotów zaangażowanych w życie szkoły.

PODSTAWA PRAWNA

Podstawą prawną w konstruowaniu Szkolnego Programu Wychowawczego jest:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Art.72
2. Konwencja o Prawach Dziecka art.3,19 i 33
3. Ustawa z dnia 07 września 1991r. O systemie oświaty (Dz.U.nr 67)
4. Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U.Nr 51 poz.458) oraz rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z 19 czerwca 2001r. w sprawie ramowych statutów które określa, że "...działalność edukacyjna szkoły jest określana przez:
  - szkolny zestaw programów nauczania,
  - program wychowawczy szkoły, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli,
  - program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych ucznia oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców."
5. Ustawę z 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z późniejszymi zmianami .
6. Ustawę z dnia 19.08.1994r. o ochronie zdrowia psychicznego.

7. Ustawę z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii z późniejszymi zmianami.
8. Ustawę z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
9. Uchwałę nr 28/2007 Rady Ministrów w sprawie przyjęcia rządowego programu „Zero Tolerancji dla przemocy w szkole”.
10. Uchwałę 172/2008 Rady Ministrów z 19.08.2008r. w sprawie przyjęcia rządowego programu na lata 2008-2013 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.
11. Akty prawne regulujące funkcjonowanie szkoły aktualne od roku szkolnego 2012/2013

KOMENTARZ

Szkolny Program Wychowawczy powstał w oparciu o wspólne wartości uznawane przez rodziców, nauczycieli uczniów i został przez nich zaakceptowany.

Zadania wychowawcze szkoły są zaplanowane i systematycznie wdrażane.

Program ten jest spójny z treściami nauczania, Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania, Statutem Szkoły, Szkolnym Programem Profilaktycznym i wszystkimi przedsięwzięciami realizowanymi przez nauczycieli i wychowawców.

CEL PROGRAMU

Podstawowym celem Szkolnego Programu Wychowawczego jest wychowanie świadomego i praworządnego obywatela przygotowanego do pełnienia różnych ról życiowych.

Celem szczegółowym jest:

- zwiększenie kompetencji społecznych i emocjonalnych uczniów,
- poprawa relacji interpersonalnych w szkole,
- stworzenie prawidłowego klimatu w szkole,
- przeciwdziałanie i ograniczenie skali agresji, przemocy i patologii społecznej,
- rozwój samodzielności i odpowiedzialności za siebie i innych
- dbałość o zdrowie i rozwój psychofizyczny,
- przygotowanie do życia w rodzinie,
- przygotowanie do życia w demokratycznym państwie prawa,

- nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- przygotowanie do funkcjonowania w zmieniającym się rynku pracy.

NADRZĘDNE WARTOŚCI WYCHOWAWCZE

uznawane i ustanowione w szkole to:

1. Uczeń – jego prawa, obowiązki, rozwój, zdrowie i życie.
2. Dialog między społecznością szkolną.
3. Tradycja szkolna.
4. Wolność osobista i tolerancja dla odmienności.
5. Czystość języka polskiego i kultura słowa.
6. Patriotyzm i poczucie wolności.

DIAGNOZA SZKOLNEGO ŚRODOWISKA WYCHOWAWCZEGO

W celu podniesienia skuteczności procesu wychowawczego nauczycielom niezbędna jest pełna wiedza o tym jak funkcjonuje system społeczny szkoły, (również w jego nieformalnym nurcie), z jakich składa się podsystemów, jaką rolę odgrywają w nim poszczególne osoby: nauczyciele, dyrektor, pedagog, bibliotekarz, instruktorzy, pracownicy adm.-obsł. itp.

Diagnoza szkolnego środowiska wychowawczego prowadzona jest poprzez:

1. Informacje uzyskane na posiedzeniach:

- rady pedagogicznej
- komisji wychowawczej,
- komisji ogólnokształcącej
- komisji przedmiotów zawodowych
- klasowych radach pedagogicznych
- spotkaniach z rodzicami
- spotkaniach z Samorządem Uczniowskim

2. Analizę materiałów badawczych (ankiety, wywiady, analizę dokumentów, rozmowy z uczniami, rodzicami itp.).

Dzielenie się spostrzeżeniami, uwagami w zespołach nauczycieli uczących w

poszczególnych klasach, a następnie w zespole wychowawców, pozwoli na sumowanie informacji i formułowanie diagnozy w zakresie : relacji między uczniami, relacji nauczyciele – uczniowie, sposobu prowadzenia zajęć, tematyki zajęć o charakterze wychowawczym i skuteczności metod jej realizacji, utrzymywania porządku i dyscypliny, stanowieniu i egzekwowaniu prawa (statutu, regulaminu), współpracy z rodzicami oraz środowiskiem lokalnym.

ADRESACI PROGRAMU:

- uczniowie
- nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja, pozostali pracownicy szkoły,
- rodzice,

SYLWETKA UCZNIĄ ZESPOŁU SZKÓŁ ZAWODOWYCH

Realizując Szkolny Program Wychowania stwarzamy warunki, sytuacje i możliwości w celu ukształtowania ucznia, który będzie w:

1. sferze intelektualnej :

- świadomy swoich praw i obowiązków,
- gromadził i wykorzystywał wiedzę, umiejętności w stopniu na jaki pozwalają mu jego zdolności i możliwości intelektualne,
- potrafił wykorzystać informacje z różnych źródeł i technik naukowych i zastosować je w praktyce,
- odpowiedzialny na własną naukę i zdobyte oceny,
- skutecznie porozumiewał się w różnych sytuacjach i w różnych środowiskach,
- potrafił rozpoznawać własne zdolności oraz umiał je wykorzystać dla samorozwoju,
- miał wiedzę, gdzie szukać wsparcia i pomocy,
- potrafił funkcjonować w zmieniającym się rynku pracy.

2. sferze duchowo-emocjonalnej:

- akceptował siebie takiego jakim jest,
- potrafił prezentować swoje wartości, umiejętności i zdolności,
- dążył do ciągłego doskonalenia się,
- dążył do samodzielności, odpowiedzialności za siebie i innych,
- potrafił podejmować decyzje i dokonywać właściwych wyborów,
- prezentował wysoka kulturę osobista,
- dzielił się swoim doświadczeniem , udzielał pomocy i wsparcia,
- reagował na wszelka przemoc i zło,
- potrafił wyrażać i okazywać uczucia,
- potrafił panować nad własnymi emocjami,
- miał wiedzę, gdzie szukać wsparcia i pomocy

3. sferze moralno-społecznej:

- współtworzył przyjazny i bezpieczny klimat,
- tolerancyjny dla odmiennej religii, rasy, przekonań itp.,
- szanował swoje życie i życie cudze od poczęcia do naturalnej śmierci,
- podtrzymywał tradycję szkolną, lokalną i państwową,
- patriotą; dbał o dziedzictwo narodowe, kulturę, język polski i symbole państwowe,
- potrafił współdziałać w zespołach i podejmować zadania zespołowe,
- znał swoje prawa i obowiązki
- odpowiedzialny za losy swoje, swojej rodziny, społeczności lokalnej i kraju,
- potrafił odnaleźć się w zmieniających warunkach gospodarczych kraju.
- znał wartości życia ekologicznego,
- będzie przeciwdziałał zjawiskom patologicznym,
- miał wiedzę, gdzie szukać wsparcia i pomocy

4. sferze fizycznej:

- dbał o zdrowie i higienę życia codziennego,

- dbał o sprawność fizyczną,
- świadomy zmian w swoim organizmie w okresie dorastania,
- potrafi kontrolować swoje potrzeby seksualne,
- świadomy wpływu środków uzależniających na jego zdrowie i rozwój,
- ma wiedzę, gdzie szukać wsparcia i pomocy.

5. sferze bezpieczeństwa:

- miał poczucie bezpieczeństwa,
- potrafił zachować się w sposób bezpieczny wobec siebie i innych,
- świadomy skutków i konsekwencji niewłaściwego zachowania ,
- reagował na zachowania sprzeczne z normami społecznymi,
- miał wiedzę, gdzie szukać wsparcia i pomocy.

POWINNOŚCI WYCHOWAWCY KLASY

Każdy nauczyciel ma ściśle określony zakres działalności zawodowej. Jednym z jego zadań jest realizacja programu nauczania danego przedmiotu wg. wcześniej opracowanego planu pracy. W naszej szkole każdy nauczyciel jest wychowawcą.

Wychowawca jest opiekunem i organizatorem życia powierzonej grupy uczniów. Tworzy warunki wspomagające rozwój ucznia, przygotowuje go do pełnienia różnych ról w życiu dorosłym oraz dba o jego zdrowie i bezpieczeństwo.

Dla zapewnienia ciągłości pracy wychowawczej i jej skuteczności wychowawca:

1. Prowadzi godziny do dyspozycji wychowawcy wg. ustalonej tematyki, zgodnej z ogólnymi zadaniami wychowawczymi szkoły, potrzebami rodziców i uczniów.
2. Rozpoznaje potrzeby uczniów i pod ich kątem organizuje pracę wychowawczą w klasie.
3. Diagnozuje sytuację rodzinną ucznia.
4. Podejmuje działania integrujące klasę i dba o dobrą w niej atmosferę.
5. Udziela uczniom wsparcia psychicznego w sytuacjach dla nich trudnych.

6. Dokonuje obserwacji i oceny zachowania uczniów.
7. Organizuje sytuacje wychowawcze, które stwarzają możliwości rozwoju klasy.
8. Organizuje pomoc koleżeńską dla uczniów wymagających pomocy np. w nauce.
9. Utrzymuje stały kontakt z rodzicami i wspiera ich w procesie wychowania.
10. Udziela informacji o instytucjach wspierających rozwój dziecka.
11. Współpracuje z pedagogiem szkolnym, dyrekcją, nauczycielami uczącymi w klasie.
12. W szczególnych sytuacjach pełni rolę mediatora.
13. Zapewnia poczucie bezpieczeństwa na zajęciach lekcyjnych, przerwach i zajęciach dodatkowych.
14. Doskonali swoje umiejętności wychowawcze, dydaktyczne.
15. Uczestniczy w pracy zespołu ds. planowania i organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej i nadzoruje realizację ustalonych form pracy z uczniem.

Roczny plan pracy powinien uwzględniać:

1. Prawa i obowiązki ucznia.
  2. Kulturę zachowań międzyludzkich.
  3. Rozwój patriotyzmu.
  4. Edukację regionalną.
  5. Edukację ekologiczną.
  6. Edukację medialną.
  7. Profilaktykę patologii społecznej.
  8. Działania zwiększające bezpieczeństwo uczniów.
  9. Orientację zawodową.
- oraz
10. Zagadnienia wynikające z bieżących potrzeb rodziców, uczniów i szkoły.

ZADANIA PEDAGOGA

Do podstawowych obowiązków pedagoga należy:

1. Prowadzenie badań i działań diagnostycznych dotyczących poszczególnych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych a także wspierania mocnych stron uczniów.
2. Minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom

zachowania oraz realizacja różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym poszczególnych uczniów.

3. Prowadzenie terapii indywidualnej i grupowej

Do szczegółowych zadań pedagoga należy:

1. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji wychowawczej w szkole.
2. Udzielanie rodzicom porad ułatwiających rozwiązywanie przez nich trudności w wychowywaniu własnych dzieci.
3. Wspieranie rodziców w procesie wychowywania dzieci.
4. Współudział w opracowywaniu planu dydaktyczno-wychowawczego szkoły.
5. Diagnozowanie warunków życia i nauki uczniów.
6. Opracowywanie wniosków dotyczących uczniów wymagających szczególnej opieki i pomocy.
7. Rozpoznawanie sposobów spędzania czasu wolnego przez uczniów.
8. Stwarzanie uczniom wymagających szczególnej pomocy i opieki możliwości samorealizacji.
9. Udzielanie pomocy wychowawcom i nauczycielom w ich pracy z młodzieżą.
10. Wspieranie wychowawców i nauczycieli w procesie wychowywania uczniów.
11. Współpracowanie z organizacjami młodzieżowymi w zakresie pomocy i opieki nad uczniami (Samorządem Uczniowskim).
12. Organizowanie różnych form terapii uczniów wymagających szczególnej pomocy.
13. Organizowanie zewnętrznej pomocy psychologicznej .
14. Udzielanie uczniom pomocy psychologicznej w eliminowaniu napięć nawarstwiających się na tle niepowodzeń szkolnych .
15. Wspieranie uczniów znajdujących się z trudnej sytuacji rodzinnej(alkoholizm, przemoc, bezrobocie).
16. Udzielanie porad uczniom w rozwiązywaniu ich trudności i kłopotów.
17. Przeciwdziałanie skrajnym formom niedostosowania społecznego.
18. Organizowanie opieki i pomocy materialnej dla uczniów znajdujących się w szczególnej sytuacji materialnej.
19. Wnioskowanie o kierowanie spraw uczniów z rodzin dysfunkcyjnych do odpowiednich sądów dla nieletnich.
20. Dostarczanie wiedzy uczniom, rodzicom, nauczycielom nt. instytucji , organizacji,

stowarzyszeń udzielającej szeroko rozumianej pomocy.

21. Współpracowanie z instytucjami wspierającymi rozwój i wychowanie dzieci .

ZASADY FUNKCJONOWANIA I ZADANIA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO

Jednym z zadań szkoły jest przygotowanie uczniów do samodzielnego podejmowania decyzji odpowiedzialności za swoje postępowanie, umiejętnego korzystania z przysługujących im praw i obowiązków. Możliwość taką daje działalność dla dobra społeczności szkolnej.

1. Samorząd tworzą wszyscy uczniowie szkoły.
2. Współdziałanie uczniów z Dyrekcją Szkoły , Rada Pedagogiczna odbywa się przez Radę Samorządu Uczniowskiego wyłonionego przez młodzież w powszechnym głosowaniu.
3. Regulamin Samorządu musi być zgodny ze Statutem Szkoły.
4. Samorząd może przedstawić Radzie Pedagogicznej oraz Dyrektorowi szkoły wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły, a w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów.
5. Samorząd ma prawo wyrażania opinii o pracy nauczycieli przy ich ocenie przez organ nadzorujący.
6. Rada Samorządu Uczniowskiego corocznie opracowuje plan pracy, który zatwierdza opiekun i dyrekcja.
7. Przedstawiciele Samorządu mają prawo uczestniczyć w pracach Rady Szkoły.
8. Typują i opiniują kandydatów(uczniów) do nagrody Prezesa Rady Ministrów.
9. Wskazuje uczniów, którym konieczna jest pomoc materialna.
10. Samorząd jest organizatorem doraźnych akcji charytatywnych.
11. Czynnie uczestniczy w przygotowaniach uroczystości i imprez szkolnych.

WSPÓLPRACA Z RODZICAMI I ŚRODOWISKIEM

1. Wychowawca lub nauczyciele przedmiotów informują rodziców o, postępach w nauce i zachowaniu ucznia na wywiadówkach oraz na indywidualnych spotkaniach.
2. W szczególnych przypadkach wychowawcy i nauczyciele przedmiotów mogą udzielać informacji telefonicznych, a także przekazywać informacje listownie.

3. Na pierwszym spotkaniu , wychowawca klasy pierwszej i nauczyciele przedmiotów zapoznają rodziców z:

- szkolnym programem wychowawczym i profilaktycznym,
- planem pracy wychowawczej klasy,
- wewnątrzszkolnym systemem oceniania
- przedmiotowymi systemami oceniania
- ze Statutem Szkoły
- inną dokumentacją, wynikającą z pracy szkoły

Wszystkie programy realizowane w szkole wymagają zgody i akceptacji Rady Rodziców.

Rodzice mają prawo dokonywać zmian w SPW.

4. Wychowawcy przekazują informację o instytucjach wspierających dziecko i rodzinę.
5. Badanie opinii rodziców prowadzone w zależności od potrzeb (w formie ankiet, wywiadu itp.)
6. Wychowawcy powinni wspierać rodziców w pracy opiekuńczo-wychowawczej poprzez:
kierowanie dzieci na badania lub konsultacje do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej itp.
7. Szkoła prowadzi tzw. szeroko rozumianą pedagogizację rodziców. Dostarcza wiedzy nt.
- praw i obowiązków uczniów i rodziców,
- warunków prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży,
- zapobiegania wszelkim nieprawidłowościom i patologiom społecznym,
-oraz innej wiedzy wynikającej z potrzeb rodziców, uczniów i szkoły.
8. Zapraszanie rodziców do wspólnych działań na rzecz uczniów i szkoły.

W zakresie współpracy ze środowiskiem:

1. Kształtowanie u uczniów poczucia przynależności regionalnej, związku ze swoim miastem czy wsią.
2. Udział uczniów w akcjach na rzecz szkoły, gminy, miasta, wsi.
3. Organizowanie spotkań z osobami będącymi autorytetami w środowisku lokalnym.

4. Udział przedstawicieli władz samorządowych, organizacji społecznych i mieszkańców w uroczystościach szkolnych.
5. Współpraca z samorządem powiatowym w zakresie realizowanych inwestycji.

EWALUACJA

W celu porównania założeń Szkolnego Programu Wychowawczego z osiągniętymi rezultatami należy dokonywać bieżącej oceny.

Ocenie podlegają:

- realizacja planu pracy wychowawczej
- realizacja założeń SPW, powinności nauczycieli
- czynniki, rodzaje i przyczyny zachowań uczniów

Oceną efektywności Szkolnego Programu Wychowawczego są narzędzia stosowane w ramach wewnątrzszkolnego mierzenia jakości pracy szkoły czyli :sprawozdania, analizy, dane statystyczne, obserwacje, hospitacje, zapisy w dokumentach,badania ankietowe, opinie wnioski itp. Ewaluacji dokonuje się w oparciu o uzyskane wyniki i przedstawia się je Radzie Pedagogicznej.

SPOSOBY REALIZACJI SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Szkolny Program Wychowawczy realizuje się na wszystkich zajęciach lekcyjnych, godzinach wychowawczych ,na wychowaniu do życia w rodzinie spotkaniach z pedagogiem , pielęgniarką i przedstawicielami środowiska lokalnego.

Można go realizować podczas zajęć dodatkowych, podczas konkursów, turniejów i uroczystości szkolnych.

Nauczyciel sam decyduje o metodzie służącej do realizacji celu. Najczęściej są to zajęcia grupowe, warsztatowe, pogadanki, dyskusje, burza mózgów, spektakle,koncerty, akademie itp.

Formy realizacji będą propagowane wizualnie poprzez gazetki informacyjne, plakaty, wystawy, projekty itp.

PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA

Przewidywanym efektem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczego jest:

- zwiększenie świadomości praw i obowiązków uczniów i ich rodziców/prawnych opiekunów,
- poprawa bezpieczeństwa w szkole w środowisku lokalnym,
- zwiększenie kompetencji społecznych i emocjonalnych uczniów,
- poprawa relacji interpersonalnych w szkole,
- prawidłowy klimat i atmosfera w szkole,
- zmniejszenie skali agresji, przemocy i patologii społecznej,
- uspołecznienie szkoły,
- rozwinięta samorządność uczniowska,
- świadomość pełnionych ról społecznych (uczeń, pracownik, rodzic itp.),
- przygotowanie ucznia do życia w demokratycznym państwie prawa,
- wiedza o instytucjach, specjalistach udzielających pomocy i wsparcia w sytuacjach trudnych.